20. תצוה. פורים, חג הנתינה.

בפתחם של ימי הפורים, חג ה׳ונהפוך הוא׳, נתכנס לחגוג את נפלאות ההשגחה, ולנסות להבין כיצד ברגע אחד מתהפך הגלגל.

נזכור את סיפור המגילה, בו יום השואה המתוכנן הפך ליום הניצחון, והגרדום שהוקם למרדכי, שימש לתליית המן הרשע. אכן, תהפוכות הגורל הן נס פורים.

מעבר להכרת ההשגחה, טמון בסיפור פורים ערך עליון של ערבות וסולידריות. כפי שאמר מרדכי לאסתר: אַל תְּדַמִּי בְנַפְשֵׁךְ לְהִמָּלֵט בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל הַיְּהוּדִים, כִּי אִם הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר; כך גם אנחנו מבינים שאין אנחנו יכולים לעמוד מנגד.

התובנה הזאת, שהתגבשה למעשה, מלמדת אותנו כי חיים המוקדשים אך ורק למימוש עצמי ולאושר אישי, הם חיים ריקים. רק כשאנחנו פועלים למען הזולת, אנחנו מוצאים משמעות, מטרה ונצחיות בחיינו.

רבותינו ז״ל השוו בין נח, שבנה תיבה להצלת משפחתו בלבד, בעוד העולם חרב, לבין משה רבינו, שסירב להינצל לבדו ודרש מה׳ להציל את כל עם ישראל: וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם, וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ. גישה זו, שאינה מובנת מאליה, היא נר לרגלינו, ומלמדת כי אין זכויות ללא אחריות קולקטיבית.

כך הגדיר ר׳ חיים מוולוז׳ין (1749-1821) על הפסוק (קהלת יב 13): כִּי זֶה כָּל הָאָדָם: האדם לא נברא עבור עצמו אלא כדי לעזור לאחרים בכל דרך שהוא יכול.

זוהי מהות חג הפורים, חג הנתינה: לא רק משתה בחוג המשפחה אלא גם מתנות לאביונים ומשלוח מנות איש לרעהו.

פורים הוא הזדמנות להאיר את ליבם של הבודדים והמשפחות במצוקה. זהו זמן לנתינה ולחיבור מחדש כי אין שמחה גדולה יותר משמחת הזולת. אכן, עולמנו אינדיבידואלי מאוד, והתיקון, יותר מאי פעם הוא חג הפורים.